

vertil. Han maa altsaa søge specielt om Tilladelse til at sælge frit Gods, og, gjør han det, saa antager jeg det ikke for tvivlsomt, at han jo vil faae Tilladelsen.

J. A. Hansen: Jeg skal ikke yttre mig om Fæstevæsenet i Almindelighed eller om Regjeringens Fremgangsmaade med Hensyn til Overholdelse af Fæstelovgivningen i Almindelighed i den sidste Menneftaalder, siden det Spørgsmaal har været saa ofte paa Dmtale, og vi jo alle kjende saa meget til den nu værende Regjeringens Betragtning af denne Sag, at det er som Ild og Vand, naar vi her fra denne Side tale om dette Spørgsmaal med den. Der er ingensomhelst Overensstemmelse eller Tilnærmelse mulig. Det vil heller ikke føre til Noget, om selv de Dygtigste af Thingets juridiske Medlemmer vilde indlade sig paa en Discussion om disse Sager, i Særdeleshed med den ærede Indenrigsminister; thi det vide vi jo Alle, at han er saa sikker og saa bevandret i Lovfortolkninger og Fortolkningsfortolkning, at det ikke er muligt at hamle op med ham ved saadanne Leiligheder, selv for den Dygtigste. Jeg skal kun bemærke, at der kom en Dtring fra den ærede Indenrigsminister i hans første Foredrag, hvorved han vilde karakterisere de senere Regjeringens Optræden med Hensyn til Fæstevæsenet her i Landet, som jeg maa erkende var fuldkommen rigtig. Han sagde nemlig, at han vilde bevise, at det var den samme Mand, der havde gaaet igjennem Regjeringens Bestræbelser med Hensyn til Fæstevæsenet og dets Udvikling her i Landet, som den, der gif igjennem Loven af 1769; men han tilføiede, at denne Mand er senere bragt til Udførelse med større Overlæg. Det er ganske vist, at Udførelsen har fundet Sted med langt større Overlæg; men det Beklagelige derved er, at dette Overlæg er anvendt til Bedste for den ene Part og imod den anden med Tilstedesættelse af Lovgivningens klare Bestemmelser, saa at, naar dette „Overlæg“

var blevet anvendt i en bedre Retning, havde det vist været meget roesværdigt. „Overlæg“ har det sandelig ikke manglet paa. Med Hensyn til det nu foreliggende Lovforslag vil Storstedelen af Thingets Medlemmer vide, at man oftere paa tidligere Rigsdagssessionser har havt saadanne Lovforslag for. Den Strøm, som stedse bringer Befolkningen videre og videre, for at komme ud af den mislige Stilling, hvori Fæstevæsenet og Fæstebondstanden for Dieblicket befinder sig ligeoverfor Cieren, er i flere Aar bestandig voret, og det har viist sig i de første Sessionser paa Rigsdagen, at der har været Mænd, som have meent, at der burde dog aabnes en ganske lille Afløbsrende for denne Strøm, for at den dog ikke skulde vore altfor hurtigt og blive altfor strid. I disse Bestræbelser har den tidligere Regjering været enig med disse Mænd, for dog at faae en ganske lille Aabning tilveiebragt, og det har kun været Uenighed med Folkethinget, som har gjort, at denne lille Aabning ikke er kommen tilveie, idet Folkethinget har staaet i den Formening, at denne Aabning ikke vilde føre til Noget, fordi den ikke var saa stor, at det Aflob, der derved vilde vindes, kunde være til nogensomhelst Nytte. Folkethinget har bestræbt sig for at gjøre Aabningen lidt større, for at Aflobet virkelig kunde staae i noget Forhold til Tillobet; men det have de to andre Dele af Lovgivningsmagten ikke fundet hensigtsmæssigt. Nu ere vi komne et Skridt videre, idet Regjeringen og den ene Deel af Lovgivningsmagten nu ere enige om, ikke engang at aabne selv en saadan ganske lille Afløbsrende. Regjeringen vil ingensomhelst Aabning have; men efterhaanden, som Strømmen voxer, forhøjer den Dømmningen bestandigt mere og mere, og det kan jo være, at den i en ganske kort Tid kan blive ved at forhøje denne Dømmning, skjøndt jeg troer, at Regjeringen selv mange Gange maa føle sig anstrengt ved det Arbejde, det koster.